

महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९
खाली शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या (औद्योगिकेतर)
शासन मान्य संघटनांची लेखा परीक्षा पुस्तके
(हिशेब), नोंदवह्या, इत्यादी दप्तर
तपासणीबाबत....

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संघटना १५१४/प्र.क्र.२५६/१६-अ
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २७ मार्च, २०१५.

वाचा : शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. आरजीए-१०८४/सीआर-९९/१६-अ, दिनांक १०
डिसेंबर, १९८४.

प्रस्तावना :-

शासकीय कर्मचा-यांच्या (औद्योगिकेतर) संघटनांना महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ च्या नियम २९, नियम ३० व सदर नियमावलीच्या परिशिष्ट, अनुसूची एक व अनुसूची दोन मध्ये विहित केलेल्या अटी व शर्ती तसेच “नवीन आदर्श नियम” ची घटना व नियमांच्या अधीन राहून शासन मान्यता देण्यात येते.

२. अशा मान्यताप्राप्त संघटनांनी ठेवावयाची लेखा परीक्षा पुस्तके, हिशेब नोंदवह्या, इत्यादी दप्तर तपासणीबाबत महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ च्या नियम २९ मधील परिशिष्टातील शर्ती खालील प्रमाणे आहेत-

शर्त क्र. ५- प्रत्येक मान्यताप्राप्त संघटनेने, तिचे नाव, कार्यालयीन पत्ता, पदाधिका-यांची नावे, त्यांचे पत्ते यामधील सर्व बदल आणि संघटना नियमांमधील बदल वेळोवेळी कळविले पाहिजेत आणि शासनाला आवश्यक असेल अशी इतर माहिती सादर केली पाहिजे.

शर्त क्र ६- मान्यताप्राप्त संघटनेचे कार्यवृत्त-पुस्तक, सदस्यांची नोंदवही, लेखापुस्तके आणि प्रमाणके आणि इतर सर्व कागदपत्रे, यासंबंधात शासनाने प्राधिकृत केले असेल अशा कोणत्याही अधिका-यांना तपासणीसाठी खुली ठेवली पाहिजेत.

शर्त क्र ७- प्रत्येक मान्यताप्राप्त संघटनेने, शासन यासंबंधात प्राधिकृत करील अशा अधिकाऱ्याने आवश्यक म्हणून ठरवून दिलेल्या तारखेपर्यंत संबंधित विभागाच्या सचिवांना, आपल्या सदस्याचे वार्षिक विवरणपत्र आणि लेखा परीक्षित लेख्यांची प्रत सादर केली पाहिजे.

३. अशा मान्यताप्राप्त संघटनेने आपल्या सभासदांकडून गोळा केलेली वर्गणी, देणग्या, इत्यादींच्या स्वरूपात जमवलेल्या सर्व साधारण निधीचा विनियोग कशा प्रकारे व कोणत्या कारणासाठी करता येईल याबाबतच्या तरतुदी तसेच त्या सर्व निधीचा हिशेब ठेवणे, नोंदवह्या, दप्तर इत्यादी तपासणी करून घेणे व लेखापरीक्षणाबाबतच्या तरतुदी महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ च्या नियम २९ मधील

परिशिष्टातील अनुसूची दोन मधील “नवीन आदर्श नियम” मधील नियम क्रमांक २४, २५, २६ व २७ मध्ये विहीत करण्यांत आले असून त्याचे कृपया अवलोकन करावे.

४. शासन मान्य सर्व संघटनांनी त्यांचे आवक/जावक खर्च तसेच मत्ता व दायित्व याबाबतचे वार्षिक विवरणपत्र भरून तयार करणे व त्याचे लेखापरिक्षण करून घेणे बंधनकारक आहे. त्याचबरोबर ही सर्व कागदपत्रे वार्षिक सर्वसाधारण सभेपुढे सादर करून, त्याची प्रत संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाकडे वार्षिक अहवालासह सादर करणे देखील बंधनकारक आहे. तथापि, असे दिसून आले आहे की, शासन मान्यता प्राप्त अनेक संघटनांकडून अशा प्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही/येत नाही. ही निश्चितच गंभीर बाब आहे.

५. अशा संघटना मंत्रालयातील ज्या प्रशासकीय विभागाच्या अधिपत्याखाली येतात त्या विभागाच्या प्रमुखाने या संदर्भात करावयाची कार्यवाही व घ्यावयाची दक्षता याबाबत शासन परिपत्रक, दिनांक १०.१२.१९८४ अन्वये सविस्तर मार्गदर्शक सूचना देण्यांत आल्या आहेत. तथापि, अनेक विभागांकडून देखील याबाबत गांभीर्याने कार्यवाही करण्यांत येत नाही असे दिसून येते.

६. त्यामुळे सद्या कार्यरत असलेल्या शासकीय अधिकारी/ कर्मचारी (औद्योगिकेतर) यांच्या शासन मान्यताप्राप्त संघटनांनी आपले मागील ३ वर्षांचे आर्थिक विवरणपत्र (आवक/जावक, जमाखर्च, हिशेब तसेच मत्ता व दायित्व यांचा हिशेब दर्शविणारे) लेखापरीक्षण अहवालासह आपल्या सभासदांच्या सर्वसाधारण सभेपुढे किंवा विशेष सर्वसाधारण सभेपुढे सादर करून शासनाकडे (त्यांच्या संबंधित प्रशासकीय विभागाकडे) सदर बैठकीच्या इतिवृत्तासह सादर करण्याबाबत त्यांना सूचित करण्याची व अशी कार्यवाही करण्यास कसूर करणा-या संघटनेवर कार्यवाही करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत आता खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आला आहे-

शासन परिपत्रक:-

- अ) शासन मान्यताप्राप्त सर्व संघटनांनी मागील तीन आर्थिक वर्षांची (वित्तीय वर्ष २०११-१२, वर्ष २०१२-१३ व वर्ष २०१३-१४) आर्थिक विवरणपत्रे (आवक/ जावक, जमाखर्च, हिशेब तसेच मत्ता व दायित्व यांचा हिशेब दर्शविणारे विवरणपत्र) लेखापरीक्षण अहवालासह आपल्या सभासदांच्या सर्वसाधारण सभे पुढे किंवा विशेष सर्वसाधारण सभेपुढे सादर करून शासनास (त्यांच्या संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाकडे) बैठकीच्या इतिवृत्तासह तपासणीसाठी सादर करावीत व त्याची एक प्रत, आगाऊ प्रत म्हणून सामान्य प्रशासन विभागाकडे सादर करावी.
- ब) शासन मान्यता प्राप्त सर्व संघटनांनी उपरोक्त कार्यवाही या शासन परिपत्रकाच्या दिनांकापासून ६० दिवसांच्या आत पूर्ण करावी.

- क) शासन मान्यता प्राप्त सर्व संघटनांनी कोणत्याही परिस्थितीत आपल्या संघटनेचे उपरोक्त प्रमाणे लेखापरिक्षण अहवाल उशिरात उशिरा दिनांक ३१ मे, २०१५ पर्यंत सादर करावेत.
- ड) शासन मान्यताप्राप्त संघटनांचे लेखापरिक्षण अहवाल उपरोक्त विहित मुदतीपर्यंत त्यांच्या संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागास प्राप्त न झाल्यास त्या सर्व संघटनांची मान्यता दिनांक १ जून, २०१५ पासून रद्द झाली असल्याचे समजण्यात येईल.
- इ) शासन मान्यताप्राप्त सर्व संघटनांनी या पुढील आर्थिक वर्षाची त्यांची आर्थिक विवरणपत्रे लेखापरीक्षण अहवालासह आपल्या सभासदांच्या सर्वसाधारण सभे पुढे किंवा विशेष सर्वसाधारण सभेपुढे सादर करून शासनास (त्यांच्या संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाकडे) बैठकीच्या इतिवृत्तासह प्रत्येक वर्षाच्या ३० नोव्हेंबर पर्यंत तपासणीसाठी सादर करावीत व त्याची एक प्रत, आगाऊ प्रत म्हणून सामान्य प्रशासन विभागाकडे सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक २०१५०३२७११३०००७१०७ आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यांत येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(टि.वा.करपते)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/ विधान सभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई-४०० ०३२.
२. सर्व सन्माननीय विधान परिषद/ विधान सभा व संसद सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
३. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई -४०० ०३५.
४. मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
५. सर्व मा. मंत्री / मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
६. मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
७. शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.

८. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान परिषद), विधानभवन, मुंबई-३२.
९. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान सभा), विधानभवन, मुंबई-३२.
१०. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई-४०० ०३२.
११. सचिव, राज्य माहिती आयोग, मुंबई-४०० ०३२.
१२. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ न्याय शाखा), मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१३. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपिल शाखा), मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१४. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१५. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई.
१६. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
१७. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-१, मुंबई.
१८. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-२, नागपूर.
१९. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ (५ प्रती).

त्यांना विनंती की, प्रस्तुत शासन परिपत्रकास प्रसिध्दी देण्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.

२०. सर्व मंत्रालयीन विभाग.
२१. सर्व विभागीय आयुक्त/सर्व जिल्हाधिकारी.
२२. मंत्रालयीन विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख/ कार्यालय प्रमुख.
(त्यांनी सदर परिपत्रक आपल्या कार्यालयाच्या सूचना फलकावर प्रसिध्दी करिता लावावे)
२३. सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त.
२४. सर्व मुख्याधिकारी, नगरपालिका/ नगरपरिषदा.
२५. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
२६. विधीमंडळ ग्रंथालय, विधानभवन, मुंबई (१० प्रती).
२७. राज्यातील सर्व महामंडळे, मंडळे आणि सार्वजनिक उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक.
२८. सर्व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची मध्यवर्ती कार्यालये.
२९. निवड नस्ती/कार्यासन १६-अ, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ (१५ प्रती).
